

education and science and is the first stage in the training of scientific personnel. Its main goal is to obtain and use new scientific knowledge for the creation of socially useful scientific results, to provide high-quality training of specialists for the relevant branches of the economy, scientific and scientific-pedagogical personnel of higher qualifications; solving complex problems in the field of scientific and technological development; implementation and use of scientific and scientific-practical results in Ukraine and on the world market.

Список використаних джерел

1. Науково-дослідницька діяльність: традиційні напрямки та сучасні пріоритети : реком. бібліограф. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека; уклад. : Неудачина Т. І.; відп. ред. Коробкіна О. Г. – Харків : ХНПУ, 2019. – 60 с.
2. Микитюк С.О. Освітнє середовище як ресурс якості підготовки педагогів у ВНЗ. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/2012_6/308.pdf (дата звернення: 25.03.2023)
3. Рибалко П.Ф. Організація фізкультурно - оздоровчого середовища дитячої освітньої установи. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019. № 10 (94). С. 176 – 186.
4. Цюняк О.П., Інноваційне освітнє середовище як чинник професійного ставлення майбутніх магістрів початкової освіти. Теорія і методика професійної освіти, 2019. Випуск 14. Т. 1. С. 175 – 178.
5. Сазоненко Г.С. Педагогіка успіху (досвід становлення акмеологічної системи ліцею). К.: Гнозис, 2004. 684 с.

УДК 159.91-057.875:159.964.2”364”

ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Хоменко Є.Г., Седих К.В.

**Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна**

Зважаючи на низку подій, які спіткали наше суспільство останніми часами, починаючи з періоду пандемії Covid-19 і закінчуючи дворічною повномасштабною війною у нашій державі, населення України спіткають все нові виклики, які призводять до проявів тривожності, стресу та зниження психологічного благополуччя, і як наслідок – ментального здоров'я населення. Почуття невизначеності та дискомфорту та інші психотравмуючі чинники істотно впливають на якість життя та ефективність життєдіяльності особистості сьогодні.

Значна кількість сучасних психологічних досліджень стосується вивченню впливів стресу та організм людини та розвитку резиліентності, різних аспектів ментального здоров'я сучасної людини. Серед популярних

новітніх досліджень варто згадати такі зарубіжні концепції як I. Janis, Jerry Kennard, G. Selye, Zoran Komar, Клавдія Герберт а також вітчизняних дослідників - В. Алещенко, О. Кокуна, М. Корольчука, Н. Лозінська, А. Неурову, В. Остапчука, В. Хрущ, Л. Карамушку, Л. Сердюк, Г. Чепурко, Є. Степуру, І. Шутяк, О. Рогова, О. Завгородня, О. Ткачишина тощо.

Вивчаючи проблематику ментального здоров'я, ми спираємося на актуальні психологічні дослідження та державну стратегію розвитку нашої країни в умовах війни, яка підтримується державною програмою «Ти як?», звертаємо увагу на розвиток та відновлення ментального здоров'я як військових, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, так і цивільного населення, яке також потребує підтримки та турботи.

Ситуація невизначеності особистості під час війни – це реальність сьогодення та основна характеристика часу, в якому нам доводиться жити. Як зазначає Завгородня О., вплив неконтрольованих суб'єктом і неunikних больових стимулів, зокрема психотравмуючих факторів війни, призводить до переживання ним почуття безпорадності, яке, у свою чергу, веде депресивних явищ. Наслідками війни є не лише фізичні втрати, смертність та руйнування інфраструктури, але й психологічні травми, результати яких неможливо оцінити одразу, а наслідки мають довготривалий ефект. Серед усіх можливих наслідків війни вплив на психічне здоров'я мирного населення є одним із найвагоміших. Тому проблема ментального здоров'я постає однією з найважливіших сьогодні. [1, 139]

Проблема ментального здоров'я довгий час розроблялася в рамках медицини та психології здоров'я, проте зважаючи на реалії сьогодення та актуальні аспекти психологічних досліджень мають міждисциплінарний підхід та охоплюють дослідження генетичних, психологічних, фізіологічних, екологічних та інших факторів, що несприятливо впливають на ментальне здоров'я людини.

Задля ефективного впровадження заходів по розвитку ментального здоров'я, варто виокремити конкретні методики, для проведення діагностики, адже від цього етапу психологічної роботи залежить і методи роботи з травмами різного генезу та глибини уражень на людську психіку.

Згідно із дослідженнями Г. Чепурко, А. Соболева, перспективами повоєнного відновлення країни постають три основні психологічні стратегії: просвітництво, діагностика, реалізація спеціальних програм. [7, 181]

Ми звертаємо свою дослідницьку увагу на діагностику рівня ментального здоров'я, враховуючи вікові особливості юнацького віку, адже наші дослідження стосуються студентської молоді Полтавщини.

Спираючись на дослідження О. Рогова, який акцентує увагу на загальних зв'язках теорії ментального здоров'я з духовно-ціннісним розвитком особистості: основу ментального здоров'я становить цілісний розвиток людської суб'єктивності, а визначальними критеріями ментального здоров'я є спрямованість розвитку і характер актуалізації людського в людині. [3, 182]

Проблема ментального здоров'я в освітньому просторі займає провідне місце у роботі психологічної служби освітніх закладів. Психологічна підтримка студентської молоді починається із адаптації до нової соціальної ролі, вимог та особливостей навчального процесу. За період навчання доцільним є відслідковувати рівень їх психологічного благополуччя, адже від рівня ментального здоров'я залежить і навчальна успішність і ефективність особистості.

При підборі методів психодіагностики ми перш за все керувалися принципом системності та розвитку, спираючись на вікові особливості студентського віку і зважаючи на причинну зумовленість психічних явищ.

Ураховуючи тривимірну структуру психічного здоров'я, представленої у термінах частотності переживання ознак гедонічного, психологічного та соціального благополуччя, американський дослідник К. Кіз розробив методику – Опитувальник «Стабільність психічного здоров'я – коротка форма», яку ми використовуємо у адаптації Е.Л. Носенко та А.Г. Четверик-Бурчак. Опитувальник складається з 14 питань та вимірює «процвітання», «помірний рівень» та «пригнічення». Дана методика складається із 14 запитань, що є зрозумілими, однозначними та точними. Обробка результатів здійснюється шляхом підрахунку балів по кожному показнику. Процвітання діагностується, якщо індивід відчуває принаймні один із трьох симптомів гедонічного благополуччя (питання 1–3) «Кожен день» або «Майже кожен день» і переживає принаймні 6 із 11 симптомів позитивного функціонування (питання 4–14) «Кожен день» або «Майже кожен день» протягом останнього місяця (двох тижнів). Пригнічення діагностується, якщо індивід зазначає, що «Ніколи» або «1–2 рази» протягом останнього місяця (двох тижнів) не переживав жодного із трьох симптомів гедонічного благополуччя (питання 1–3), 6 з 11 симптомів позитивного функціонування (питання 4–14, серед яких 4–8 твердження є показниками соціального благополуччя, а 9–14 – показниками психологічного благополуччя). В індивідів, які не увійшли до жодної з названих категорій, діагностується «помірний» (задовільний) рівень психічного здоров'я. [2]

Поряд із опитувальником спрямованим на визначення структури психічного здоров'я, для студентської молоді можемо запропонувати наступну методику, «The Modified BBC Subjective Well-being Scale (BBC-SWB)» у адаптації .М. Карамушки, К.В. Терещенко, О.В. Креденцер (2022). Як і оригінальна методика «The BBC Subjective Well-being Scale (BBC-SWB)», модифікована методика складається з 24 пунктів, але на відміну від неї використовується не 4-бальна, а 5-бальна оціночна шкала. Опитувальник включає три субшкали: «психологічне благополуччя», «фізичне здоров'я та благополуччя» та «стосунки». Отримані показники порівнюються з нормативними, і відповідно є можливість оцінити різні аспекти ментального здоров'я студентської молоді, виходячи з їх суб'єктивних оцінок.

Діагностика особливостей ментального здоров'я студентської молоді у період військового часу є важливим завданням психологічних служб, адже,

умови війни і конфліктів створюють серйозні виклики для психічного здоров'я населення України, значна частина якого є молоді люди, що навчаються у ЗВО. Забезпечення психологічної допомоги, психосоціальної підтримки є критично важливим завданням у забезпеченні психічного благополуччя в умовах війни для населення України, зокрема і студентської молоді.

Список використаних джерел

1. Завгородня, О. В., & Степура, Є. В. (2023). Вплив оптимізму на ментальне здоров'я особи. *Габітус*, (46), 139-143.
2. Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій : психологічний практикум. Л. М. Карамушка та ін.. Київ. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 76 с.
3. Рогова, О. Г. Ментальне здоров'я як освітня проблема. *Головний редактор*, 182-183.
4. Седих, К. В. (2018). Роль фіксованої уяви у розвитку психологічного благополуччя особистості. *Проблеми оптимального функціонування особистості в сучасних умовах*, 172-173.
5. Ткачишина, О. Р. (2023). Проблема ментального здоров'я в Україні: психологічний аналіз. *Habitus*, (53), 207-211.
6. Хоменко, Є. Г. (2023). Психологічне благополуччя студентської молоді у військовий час, *Habitus*, (51), 121-125.
7. Чепурко, Г., & Соболев, А. (2023). Ментальне здоров'я українців: виклики воєнного часу. *Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»*, (May 26, 2023; Boston, USA), 179-182.

УДК 378.015.3:005.35]:54+159.943.7

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ІГОР ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ У ВИВЧЕННІ ХІМІЇ ТА РОЗВИТКУ ЇХ SOFT-SKILLS

Д.О. Стрижак

**Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, м. Полтава, Україна**

У сучасній освіті України, внаслідок карантину та війни, окрему нішу займає дистанційне навчання у всіх закладах освіти. У зв'язку з цим постає ряд проблемних питань для викладачів закладів вищої освіти – як зацікавити та підтримувати інтерес до вивчення хімії в умовах онлайн навчання, як розвивати soft-skills студентів під час дистанційного навчання, а також як забезпечити практико-орієнтований підхід до навчання. Інтерактивні ігри, як частина реалізації практико-орієнтованого навчання, забезпечують здобувачам освіти можливість взаємодії з хімічними речовинами та процесами у віртуальному середовищі, що сприяє поглибленню розуміння та запам'ятовуванню навчального матеріалу. Їх наявність робить навчання